

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szónutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes czikkek díjaztatnak.

Készíratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tera 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelich Alajos (Wollzeile 22). Haasstein et Vogler
Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyitóléti cikke

garmond/sora után 25 kr. díszendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”
politikai és közgazd. napilap
1874 évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Szamosujvárt, apr. 10-én.

(M. A.) Közelebbi cikkünkben ismertetőket meg olvasóinkkal a választási törvény tervezetének genesisét és beosztását. Ez alkalommal azon vezérleket szándékozunk elősorolni, a melyekre e törvényjavaslat intézkedései fektetve vannak.

Ezeknek eljese s legfontosbja az, hogy a választói jog ne szorítsa meg, sőt inkább fejlessze és pedig az 1848. V. t. cz. alapján és szellemében; a jogfejlesztés mérveit azonban az adott viszonyok s körülmények határozzák meg.

E szempontból kiindulva állítottam meg a tervezet legfontosb része az actív választójog, a választójogosultak qualificatiója.

A többi irányelvet a következőkben foglaljuk össze:

Ugyanazon census lesz mérvadó az ország egész területén.

A jogosultság feltételeinek megadásánál a törvény szövege világos, szabatos legyen, kizárva minden kételyt, minden magyarázatot; csak így lehet remélni,

hogy a korlátozott észjárás és elfogultság nem érvényesülhet s az összeírás lehetőleg teljes s tökéletes lesz.

Az összeírás, tekintet nélkül a személyes jelentkezésre, hivatalból, s rendszert közigazgatási tisztviselők által eszközöltessék.

Nyújtassék mód mindenkinek, választónak s nem választónak egyaránt, hogy az összeírás ellen felszólalhasson, s kifogásait és észrevételeit baj és költség nélkül érvényesíthesse.

A választói jogosultság fölött, második fokban és végérvényesen, a m. kir. curia ítéljen.

A választók névjegyzéke állandó legyen, s minden évben igazíttassék ki.

Zárja ki a törvény a terület összes választóinak együttes és tömeges megjelenését, s az éjjeli szavazást, mely a visszaélések, kicsapongások meg-megújuló forrása volt. Biztosítsa a törvény a szavazás szabályszerű lefolyását az elnöki hatalom-kör szabatos meghatározása s az ellenőrzés fokozása által. Nyújtson időt s módot arra, hogy a választók biztossan s kényelmesen gyakorolhassák jogukat.

A választhatóság feltételei ne korlátozzák szükség nélkül a honpolgárok választási szabadságát. Bizonyos feltételek mellett képviselővé választathassék bármely honpolgár.

Azt, hogy a képviselői állással mily méltóság, hivatal és polgári állás összeférhetlen (incompatibilitás), a választási törvénnyel egyidejűleg életbeléptetendő külön törvény határozza meg.

A kifogás alá vett választások érvénye fölött ne a képviselőház, vagy annak bírák bizottsága, mely többé kevésbé párttekineteket behatása alatt áll, hanem a kir. curia ítéljen, mint kiküldött bíróság, a képviselőház nevében, s a képviselőház által megalkotott szabályrendelet értelmében.

A választók s a közreműködő közegek a törvény különös oltalma alatt álljanak. A közreműködő közegek egyuttal felelősek is legyenek a törvényben megszabott köteleességeik pontos teljesítéséért.

Az összeírásnál s a választási eljárásnál tapasztalt visszaélések, vétsek és kihágások toroltassanak meg. Kétes ugyan a megtorló rendszabályok sikere, s a jelentke-

ző korrallapot gyökeres javulását csak a népnevelés nagyművi fejlesztésétől várhatja a törvényhozás, de még sem szabad tétlenül néznie azon hagyományos választási üzelmeket, melyek egy vagy más irányban mindig a népi erkölcsi súlyosodást mozdítják elő.

— A pénzügyminiszteriumban, — mint az „Ung. Cor.” mondja — élénk tevékenység uralkodik. Mindazon pontok, melyek a kilenczes albizottság munkálatában a pénzügyminiszteriumra vonatkoznak, kérdésbe foglalva az egyes osztályokhoz utasítottak. Ezek a kérdésekre tüzetesen és számszerűleg felelni s a legtöbb esetben az illető szolgálattal új szervezéséről jelentést tenni tartoznak. E szerint lehet pontossággal constaltatni fog, hogy a kilenczes albizottságnak mely javaslatai keresztülvihetők, hogy a közigazgatás körül minő egyszerűsítés és megtakarítás lehetséges. Ezen alapokon fog Gy. cz. p. ü. miniszter a kép. ház elé terjesztendő nagy exposéjában jelentést tenni.

— Az igazságügyminiszter a következő körrendeletet intézte az összes első-folyamodású királyi bíróságokhoz: Felmerült esetek alkalmával tapasztaltatván, hogy a váltó-óvásokért az 1840. XV. törvényezik I. részének 135. §-ban megszabott 2 pengő forintnyi díj felvétele iránt, az új bírósági szervezés életbeléptetése óta, az egyes kir. bíróságok eltérő gyakorlatot követnek: e tekintetben a fennálló törvények szellemének megfelelő általános szabály megállapítása végett felhívom a kir. bíróságot, hogy fennállása óta, az érintett irányban követett eljárásáról, főképp pedig arról, hogy a váltó-óvások felvételére az 1871. XXXI. törvényezik 20. §-a értelmében hivatott s az állampénztárból fizetett tisztviselők, minden egyes váltó-óvásért tétleg felveszik-e s hová fordítják a fentebb érintett díjt? ide mihamarabb jelentést tegyenek.

— Pályázat gazdasági szakmunkák írására. A földmívelés, ipar és kereskedelmi ministerium részéről egy rétmívelési és egy gazdasági gépkezelési mű megírására ezennel pályázat hirdetik.

Pályázati határidő 1874. évi december hó 31-dikéig.

A pályadíj mindkét műre néve 600 o. 6. frt. A jutalmazott mű a ministerium tulajdona marad s a „Gazdasági Könyvtár”-ban fog megjelenni. A munkák terjedelme mintegy 8 tizenhatod rétvire irányoztatik elő.

A rétmívelési mű a szükség szerint megfelelő

Mindenestre kérem önt sennor, határozza reá magát, hogy néhány napot Llanesben töltsen, hogy erélyes intézkedéseket téve, biztosíthassam önnek a háborítlan tovább utazást; az út ináét Ovi edőig. különösen Rivadesella környékén egészen alkalmas arra, hogy ellenségei visszatöröljék azt, mi ma nem sikerült! Csak néhány napi haladékok kérek öntől, ezalatt összeköttetésbe helyezem magam a körül fekvő falvak előjáróival s egészen gondoskodva lesz az ön biztonságáról!

Köszönetnyilvánításomat e rendkívüli sziveségért félbeszakítva, mosolyogva jegyzé meg, hogy városa érdeke is parancsolja az eljárást ép úgy, mint az enyém, mert egy idő óta a part hosszában élénkebb lett a közlekedés és forgalom s ha hire menne valamely megtámadásnak, eljuszthetné az utazókat e vonalt követni. Megígérte, azonnal tudatni, mihelyt az elővigyázati rendszabályok meglesnek téve s azon lekötözött megjegyzéssel bocsátott el, hogy ha az időt nagyon unalmasnak találánám, tiszteljem meg házárt látogatással, mindent elkövetend szorakoztatásomra! Valóban én egészen más képzetet alkottam volt magamban egy spanyol alcaidéről.

A vendéglőbe visszatértemkor Antonio várt reám, ki meglepetésemre egészen visszanyerte nyugodtságát! Elmondta neki az alkaldevali párbeszédünket s kérdém tőle, hogy már most hogyan igazítunk együtt; mert azon kílátás legkevésbé sem volt kecségtető előttem, hogy őt és öszvéreit még isten tudja hány napon át tartam étel-, itallal a vendéglőben.

— Bocsáson ön vissza engem sennor — szóla vezetőm higgadtan, — itt Llanesbe annyi öszvért fogadhat fel annak idejében a mennyi csak kell, ön-

rajzokkal ellátva tárgyalja a természetes rétek kezelését, a mesterséges rétek készítését, a drainirozást és öntözést; — különbözö iderágó mvületeknek hazai viszonyaink szerint meghatározandó költségvetése minden egyes eszközlésnél külön kiteendő lévén.

A gépkezelési mű ismertesse a gazdaság ok-szerű vezetésénél megkívántató gazdasági gépeket, megfelelő rajzokkal illusztrálva. Adja elő azok helyes kezelését, és jelölje ki a használatban forgók közül legcélszerűbbeket. Ismertesse azokat, melyek nálunk kevésbé vagy épen nem használtatnak, de czélsszerűségüknél fogva kívánatos, hogy elterjedést nyerjenek.

Jelölje ki a beszerzési legjobb forrásokat, figyelemmel az árakra.

A művek idegen kézzel írva jelíges levél kíséretében a megállapított határidőn belül a földmívelés, ipar és kereskedelmi m. kir. ministeriumhoz benyújtandók.

A pályadíjat nem nyert művek 1875. év végig visszavehetők.

Csak általánosan jó mű fog jutalmaztatni. Kelt Budapesten, 1874. martius hó 30-án.

A földmívelés, ipar és kereskedelmi m. kir. ministeriumtól.

A „Probus” czimű

erdélyi szőlőművelési, pinczészeti és előlegezési egylet alapszabálytervezete.

Pinczészeti osztály.

(Folytatás.)

83. §. A késből való eladás erdélyi vagy magyarországi veder szerint történik, jövőre azonban hectoliter és liter szerint, minden hordó, üveg stb. tehát, melyeket az egyleti osztály használ, már most a jövődébéli mértékeknek megfelelőleg készíttetnek.

A pinczészeti osztály székhelyén vagy a hol a bizottság szükségének találja, saját pinczét tart. Gondoskodik továbbá róla, hogy székhelyén, valamint Kolozsvárt hordók, üvegek stb. méreessenek és liter szerint jelöllessenek meg, ép így bormértékek stb.

84. §. Ez osztály igyekzeni fog a szőlők-, borkészletek, borszükségleteiről stb. pontos statisztikai adatokat gyűjteni egybe s ezeket lehetőleg nyilvánosságra hozni.

85. §. Ez osztály gondot fordít rá, hogy a borok és must vegyibontására szükséges eszközöket szerezzen, hogy vagy az egylet vegytanban jártas tagjai vagy az e végre különösen felkért vegyészek vegyibontásokat eszközölhessenek, miről az eredmény a körülményekhez képpent nyilvánosságra hozandó.

nek pedig sokkal kevesebbe fog kerülni, mint ha én itt erszényére, henyélve töltöm a napokat!

E beszéd nagyon kedvemre volt, s én siettem mentől előbb bevégezni vele számadásomat. Sokkal szerényebb volt követeléseiben, mint előre gondolni lehetett, s valóban egészen zavarba jöttem, midőn a nagy vesztésre gondoltam, mely a szegény embert egyik öszvére elvesztésében érte. Ez valóban nem jelentéktelen kár volt neki.

— Nagyon sajnálom Antonio — szólék, — hogy nem vagyok gazdag ember, mert most valóban kárpótólnálak elvesztett öszvéredért, de így im kérlek, fogadd e fél unczia aranyat borra valóul, s tartsa meg jó emlékezetben!

Antonio még mindig előttem állt, s zavarodva forgatá kezében fővegét, úgy tetszék nekem, mint ha még valamit mondani akarna; de hirtelen megfordult s néhány érthetetlen köszöntő szót mormolva, az istálók felé lépdelt, honnét csakhamar láttam őt két öszvérével már utra készen kilépni. Midőn előttem elhaladt, ajból barátságosan köszöntött, felém közeledett, s miután párszor ovatosan körülnézett volna, így szólt halk hangon:

— Sennor! midőn Columbrés-be kivettem bórondjából orvosi szereit, láttam ott két jó „több csövű” pisztolyt. Én tudom, hogy az biztos, fegyver; nálunk Spanyolhonban, az ilyenű fegyvert nem tartják a bórondban, azt az ember magával hordozza sennor... éjjel nappal!

Ekkor hirtelen megfordult, s az öszvérhajosárokat szokásos kiáltással hangoztatva: „arré mula!” gyorsan felszökött az egyik állat hátára s jó ütéssel mérve reá, kivágtatott a kapun.

(Folyt. köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

Salvadora.

Utijegyzetek egy orvos naplójából.

Elbeszéli: Wels A.

I.

(Folytatás.)

— Lásza sennor — szóla Antonio, — itt kell vala lennünk még a mult kedden és...

Ebben a perczben elsüvöltött valami fülem mellett, a szikláról, mely csaknem felettünk állott, erős csattanás hallatszék... öszvérem ágaskodni kezdett, láttam mint bugyog ki nyakából a piros vér... lábai megtörték s a szegény állat térdre rogyott!

— Szálljon le! szálljon le! — kiáltá ijedten Antonio, — valgame Dios (isten segits), e lövés önnek szóltit aram!

II.

Megérkezésünk Llanesbe nem csekély feltűnést okozott; mert Antonio, ki öszvére elvesztése miatt kétségbe volt esve, betölté az utcákat, melyeken átvonultunk, siralmas panaszaival s átkozódásokkal s mindenkinek, ki csak hallani óhajta, elbeszélte a lövés történelét, még pedig oly részletekkel, melyekről nekem fogalmam sem volt, váltig állítván, hogy az nem másért, mint érettem történt és alig érkeztünk meg a vendéglőbe, azonnal az alkaldehoz (polgármester) szaladt, jelentést teendő az eseményről.

annyira sem s általában ma is régi modorosságainak nyomása alatt nyugott, épen úgy mint Szentgyörgy (Kelenfi nagykereskedő) Kőrösmézei tengerészhadnagyról az ő érdekében inkább nem is szólunk.

S. A.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, ápril 13. 1874.

— **Ó apostoli kir. felsége** a n.-szobeni államfőgymnasiumi tanuló ifjúság segély-egyletének magánpénztárából 200 frtot legkegyelmesebben engedélyezni méltóztatott.

— **Ó felsége** a királyi delegatiók ülészakánának megnyitása alkalmával Budapestre jön, mely idő alatt a királyné is Ó felsége a koronaherceg- és Mária Valéria főhercegnővel Schönbrunnba teszi át lakását.

— **Az „egyetemi kör“** javára tegnap tartott felolvasás egyike volt az eddigiek közt a legérdekesebbeknek. Szamosi János tanár ur fejtegetései a „görög színházról“ egy részleteiben ismeretlen ténnyel vezették a hallgatókat s a görög színházak szerkezetét, a játék-modor, öltözködés stb. általános figyelmet keltettek. Hasonló érdeklődés közt hallgatta a közönség dr. Concha Győző tanár ur ismertetőszöveget felolvasását az államregényekről, a kommunista s socialista phantasmagoriák ez érdekes termékeiről. A közönség most sem volt nagy, de a csekély szám-ban is elismerésre méltólag szerepelt a szép nem.

— **Az erdélyi református egyházkerület** ideai közgyűlése tegnap nyitott meg a ref. főiskola nagyertermében. A mintegy 120 megjelent tagból álló testület éljenekkel fogadta az elnöki széklet elfoglaló gr. Mikó Imre ő nagyméltóságát, ki emelkedett szellemű megnyitójában körvonala az egyházkerület helyzetét, az Európa-szerte megindult egyházi mozgalmakat s a feladatot, mely a súlyosokká válható egyház-közi viszonyokból e testületre is nehezedhetik. Majd felolvasatván az igazolt tagok névsorát, a gyűlést határozatképesnek nyilvánította s miután Szász József, Zajzon Mihály és Szilveszter Domokos ujan választott esperes és jegyzők hivatali esküjüket letették volna: az egész gyűlést a reformátusok belsőfarkasutjai egyházába vonult, hol nt. Szász Gerő ur tartott kenet, szabad eszmékkel bővülő egyházi beszédet. Az érdemleges tanácskozás ma kezdődik.

— **Várföldi Ferenc** erdélyi kir. telegkönyvi főbíró s kir. igazságügyminiszter által a n.-várad kir. törvényszékhez III. oszt. telegkönyvvezetővé neveztetett ki.

— **Bothos István**, társas életünk e tisztos őszalakját tegnap délután 4 órakor közérsvét mel lett kísérték öröknyugalomra. A temetésen a „Kolozsvári Dalkör“ is megjelent s a buzgó veterán dalár irányában igen szép gyász dallamokban rővta le a kötelesség utolsó szomoró adóját.

— **A Kolozsvári polgári lövőde** tegnap délután is élénk, érdekes időtöltésnek volt színhelye. A verseny pálmája elől a lövészegylet legjobbjai ez alkalommal visszavonulván, a díjak így osztottak el: A szerencsédíjat Szatmári Elek, Matcsák József és ifj. BIASINI Domokos nyerték. A kőrdj Zimmernan, Henrik, Szatmári Elek és ifj. BIASINI Domokosnak ítéltek. A versenydíj dícsőségében pedig Szatmári Elek, Csérni és Zimmermann H. osztottak.

— **Dr. Biró János** járábíró holnap reggel 9 órakor a plébánia templomban vezetendi oltárhoz, hájos és mivel aráját Ákoncz Ida kisasszonyt, Ákoncz István kolozsvári kereskedő leányát.

— **Meghívás.** Az erdélyi gazd. egylet ez évi rendes közgyűlését ápril hó 14-én d. e. 10 órakor fogja a városi vigarda (redoute) termében megtartani, miről az egylet helyt lakó s vidéki tagjai azon kérelem értesítettek, hogy a kijelölt időben és helyen minél nagyobb számmal megjelenni méltóztatásának. Közgyűlési napirend: 1) Elnöki megnyitó. 2) Titkári jelentés. 3) Pénztári jelentés és a pénztár-üzemeltetés bizottság jelentése. 4) Tagok indítványai. 5) Ülés bezárta. Kelt az erdélyi gazd. egylet igazgató. választmányának Kolozsvárt, 1874. ápril hó 9-én tartott üléséből. Br. Huszár Sándor, egyetemi alelnök. Gamauf Vilmos, egyetemi titkár.

— **Az ujonczozás** ma kezdődik városunkban. A közös hadsereg létszámába megkívántató hadfi utalék 43, melynek megjelése után a honvéddad-rezse történik a sorozás.

— **A sétatéri kioszkot** három évre Tauffer János cukrász vette ki évi 300 frt bérért, — az renát pedig br. Bánffy Kálmán évi 106 frt hasznáért.

— **(Neerolog.)** L. Bányay Istvánné született, 3. Soos Johanna életkora 74-dik s házasságuk 55-ik évében, a folyó évi ápril 4-kén, a 25 éves óta okszor ismételt szívfájdalma következtében, melyet szabadságharczban elvesztett kedves fia honvéd zásados L. Bányay Ferenc halálakor örökölt, most ékfépen kioltá a sokat szenvedett jó anya életét. Réke hamvainak.

— **Kossuth Lajos** ápril. 27-én üli meg 70-ik születés napját, mely alkalommal a szélső ellenzéki örök már-már neveltségessé váló politikai demonstrációból, egyéb Magyarországi tisztelői pedig a kegyelet indulatából fogják felkeresni jó kívánsaikkal. Mi

is őszintén kívánnunk neki még hosszú életet és zavartalan egészséget!

— **Rochefort** s a vele elmenekült Pascal Grousset s a többi communista Angliában fognak megtelepedni, hova már legközelebb megérkeznek. Egy levelező arra figyelmeztet, hogy mily furcsa dolog lesz az, ha Chislehurstban fogadnak lakást, a hol ép most esinos nyári lak kiadó az excsászári villa közvetlen szomszédságában.

— **A nagy Németországon** Pastenburg kerületben egy tanító, ki 40 év előtt 9 tallér készpénz, 12 scheffel buza, 6 scheffel árpa, 32 mázsa szőna s 2 köteg szalmából álló fizetéssel vállalt el egy tanítói állomást, ma 40 évi szolgálat után 40 tallér penziót kap s e mellett favágó s bornyupásztor.

— **Az amerikai Egyesült-Államokban** a nők szavazatzoga napról-napra nagyobb hódításokat tesz. Így Michigan államban 36 szavazattal 39 ellen. Jovánban az egész törvényhozás 1 szavazat ellenében elfogadtatott, közelebb egy módosítvány a nőknek megadja a szavazatzogot. Hasonló javaslat fogadtatott el Rhode-Island állam törvényhozásában 45 szóval 17 ellen. Megjegyzendő azonban, hogy csak az illető képviselőházak fogadták el az említett határozatokat, a második kamarák még nem járultak hozzá.

— **A szegedi bűnpörök** most kerülnek végleges fölülvizsgálat végett a legfőbb ítélőszék foruma elé. A következő iszonyu esetet Zuvics ülnök adta elő. Ezen bűnpörben 83 bűneset fordul elő, a vádlottak száma 105. A két alsóbírósi ítélet az elmarasztalást kimondotta 29 vádlott ellen; 50 vádlott ellen elsőbírósi ítélet nem hozott, mert azok már az első ítélet hozatala előtt meghaltak. Azonfelül előfordul még 10 vádlott, kik ellen az eljárás függőben tartatik, mert megszöktek. A vádlottak közül az aradi bűnfenyítő törvényszék által Muzslai Gyarmati János, Spanyik István, Bajdor János, Borbély István és Hrabán György kötélt általi halálra, Faragó József, Kovács Gergely, Szekeres Sándor, Domonyik József, Beszé Pál és Balogh András egyenként 20 évi, a 15, 12 és 8 évi börtönrre ítéltettek. A legfőbb ítélőszék mindazok közül csak hét vádlott fölött ítéltetett véglegesen, mert a többiek részint belenyugodtak az ítéletbe, részint pedig büntetésük vagy kegyelmi uton átváltoztatott, vagy már jogerőre emelkedett. A legfőbb ítélőszék tehát csak Bajdort és Borbélyt ítélte a kötélt általi halálra, Hrabánt pedig 20, Baloghot, Szabót, Tényit 11 és Tapodit 8 évi súlyos börtönrre.

— **Egy szerencsétlen herceg.** Hg. Wittgenstein Sándor igen előhaladt életkorban a mult héten meghalt. Vele egy tipikus alak hunyt el. Ő azt soha sem bocsáthatta meg a német fejedelmeknek, hogy egykor őt és házát „mediatisálták.“ Soha sem vett részt semmiféle udv. ünnepélyen és honn, büszke kastélyában souverain megvetéssel viseltetett a világ és a német udvarok iránt. Vagyona bányaművekből áll, melyek alig féláztólit jövedelmeznek, s midőn néhány évvel ezelőtt egy angol társulat e bányákért ötszörös jövedelmet ígért: oly gorombán utasítá ezt vissza, hogy becsületsértési pert akartak ellenében kezdeni. Büszke, aristokratikus szívét sok csapás érte. — Egyik fia egy parasztleányt vett el feleségül, a mit a kevély herceg soha sem bocsátt meg. A másik fia rendkívüli terjedelmű hangnuk volt birtokában, melyről csodadolgokat beszéltek. E fiatal ember, ki végtelenül comicus, törpe termete által is kitűnt, azonban bámulatos sok adósságot csinált, míg végre apja kitagadta. — Ekkor a herceg, hangversenyeket kezdett adni és Ullmann impressario szerződését egy amerikai körútra. El is utazott; de utközben tengeri betegségben hunyt el. Az öreg herceg, sok millió ura, egy végtelen sívár élet után, sokak által kigunyoltatva és senki által nem gyászolva — szállt a sírba.

— **Rablóbandák** Sziciliában. Az Opinione levelezője jelenti Palermoból ápril. 2-ről, hogy csak mártiusban 12 rablótűnök fogatott el, nem említve a kevésbé ismert rablókat s legközelebb is 5 hírszaványt csíptek el, kik a palermoi adóhivatalból 2000 lirt tulajdonítottak el. A legfélelmeesebb rablókapitánynak, Donatonak elfogatásáról a következőket írja: Márczius végén az új tartományi főnök Sensales megtudván, hogy Donato bandája Nicastro közelében gazdálkodik s egymásután fosztogatja a leggazdagabb földbirtokosokat, egy egész ezred katonasággal körülfogta a vidéket, úgy hogy a rablók nem menekülhettek. Egy házban védtek magukat a zsvánnok, mely azonban rájuk gyújtatván, megadták magukat. Donato a kapitány egészen le van verve, nem remél semmi jót magára nézve, mert végtelen sok gyilkosság és rablás terheli lelkiismeretét és így kegyelemről szó sem lehet.

— **A Venus bolygónak** a napkör melletti átmenetelére, mely tudomás szerint folyó évi deczember 9-én következik be, az oroszok, mint a Rus. Invalid közli, összesen 29 különféle bel- és külföldi helyen, ezek között Jeddóban, Pekinkben, Kairóban, Teheranban és Szaxalin szigetén az angolok 13, az amerikaiak 9, a francziák 7, a németek 5, és az olaszok egyetlen egy állomáson fognak ügyelni.

— **Quod licet Jovi.** Finillet új darabja, a („Szűz“) iránt a párisi közönség nagy érdeklődé-

sét a darabhoz nem a darab maga, hanem az a mód köti, melylyel Croisette kisasszony, midőn szerepére készült, áttanulmányozta Tardieu könyvét a mérgehalálról, melynek, mint tanulmánya eredményét, minden borzalmasságát elprodukálja a színpadon. Három asszony az első előadás alkalmával elájult tőle. Ez elég arra, hogy most már minden asszony látni kívánja, s e szerint képzeltelien, hogy minden férfin is oda ne szaladjon. Hanem ez ugyan aztán nem tetszik a kritikának. Sőt nemcsak a párisi kritikának nem tetszik, még a pesti is fölszólal e kórbomertani produkció ellen. Pedig ez csak egy jelenet. Rossi egész darabokon át törette magát a nyavalyával, rángatózott, vonaglott fölönásokon végig úgy, hogy egy elsőrangú kórházba beillett volna diszpédánynak. Akkor nem sejtette a pesti kritika, hogy az olasz művész csak közpérszerűnek mutatkoznék, ha e produkciókat elhagyná, s most csak látszik rendkívüli művésznak, holott csak rendkívüli imposztor. A franczia kritika tiltakozik a művészet ily lealacsonyítása ellen, melyet művészi pálinkaivásnak mond.

— **A „Magyarország és a Nagyvilág“** 15-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Képek: Két veterán magyar író: Kubinyi Ferenc; Fabó András. — Az éhség Keletindában. — Angol lövészey-közönség. (Nagy kép két lapon.) — Dunai panoráma. Szöveg: Két veterán magyar író: Kubinyi Ferenc; Fabó András. — A rabló temetése. (Költemény Freiligrath után.) — Czákó Zsigmond. (Életrajzi vázlat Berczik Árpádtól.) — Vere Klára. (Elbeszélés.) — A fővárosból. — Az éhség Keletindában. — Az angol lövészey-közönség. — Dunai panoráma. — Külföldről. — Szótalanly. — Sakkfeladvány. — Szerkesztői üzenetek.

A közönség köréből.)

Válasz

a m. kir. jószágigazgatóságnak a „Kelet“ folyó évi február 28-diki és martius 1-sői számaiban kiadott feleletére.

(Folytatás.)

Hanem itt van már egy szembeszökő botlás, az t. i., hogy a midőn az 1859-dik évi tán 139. számú ítélet semmi legelési jogot a felpereseknek nem adott, ezen ítélet jogerőre emelkedett, az érdekelte község határában alig 10 hold porond minden évben változó vízmosás mint közlegelő volt birtokivbe véve a m. kir. kincstári jogi személyzet 1869 utolsó felében, törvénybeli jártasságának oly szép jelét adta, miszerint a semmi legelő felosztása végezt felpe-resként lépett fel s hogy a bakkilóv teljes legyen, a már egyszer erdőnek megítélve és felférve is volt egész erdő területet legelőnek engedve jegyzőkönyvre vétetni, ilyeneknek ítéltesse el, az ítéleten megnyugodott, mérnököt jelentett be s aztat költség-commissioval be is vezettette; s a mint mindezek védelmem 10 ik pontjában körülményesen elősorolvák, úgy a megmentési modozat is. Kérdem már helyes volt-e ezen eljárás, az elpázérolt hivatalos időt, a törvényszéki bizottmányok, a kincstári képviselők 4—5 száz frtra menő előlegezett költségeit kértem megint ki fizeti vissza a kincstárnak, ha bár gyakorlati eljárásom és alperesi ügyvéd becsületesége megmenték is az utolsó ítélet hatalmától a tényleges erdőt, hogy legelőként ne osztassanak fel; felelet a pénz elvesztett s ezért s más hasonló esetekért a m. kir. kincstár jövedelmei elfecsérlése miatt kölcsönvételekkel kell hogy életét tengesse.

A mi a 3 és 4-ik pontot illeti, ezek közül az elsőre csak annyit felelek, hogy az 1868. évi october 12-iki utasítás sokkal jobb volt az 1872-ik május 6-iki utasításnál, ezen szabályozó pontok követése mellett mentem meg én a ponoreli erdőt és indítam czélarányos és ha követik egyedül hasznót hajbó utban a szkerisorai erdőszabályozást és közhelyek osztályát, meg a tömérdek írtások tisztázását, a törvényszékek bánásmódum és gyakorlottságomnak mindenütt engedtek s úgy magánosoknál valamin a kincstárnál sok botlást épen az említett utasítás következtében felállított bíróságokkal tettem jóvá, a mint tanusitnak épen a közelebbi esetek s különösen meg azon körülmény is, hogy bár a ponoreli utóbbi ítéletbe a bisztrai határon egy nevezetes allodialis legelő havas, a szkerisorai ítéletbe a napijáró földre idegen megye és más törvényszék kerületéhez tartozott megint nagy kiterjedésű allodialis legelő havasok valának jogérvényesen elítélve s a kincstári jogügyi személyzet illő időben az ilyen ítéletek ellen semmi jogorvoslatat nem élt; a míg a tárgyalásokat én vezetém, sem a bíróság sem alperesek semmi említést hivatalosan az ítéletek fogantatásáról papírosra nem tettek, nekem az volt elvem, a mit a kincstári más személyzet nem követett, hogy a bíróságokkal nem társalkodtam, hogy a peres felekkel helyzetekhez mérten bántam el s éppen ezért minden tervemben czélhoz jutottam.

(Folyt. köv.)

*) E közeledők felszólalásoknak ssant rovat alatti közleményekért csapán a sajtó-hatóság irányában válnak felelősséget.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A tordai takarékpénztár 1874, martius havi üzlet forgalmáról.

Bevétel

1874, február haváról ájtott készpénz 4489 frt 22 kr, 75 betétekben 7704 frt 27 kr, visszafizetett váltókban 24,965 frt visszafizetett előlegekben 6370 frt, kamatokban 960 frt 05 kr, külömbféle díjakban 187 frt 80 kr, állam illetékben 7 frt 40 kr, részvényjegy átiratási díjan 4 frt betéti könyvek díjjában 1 frt 20 kr, részvény jegy kiállítás díjjában 60 kr, részvényjegy után járó bélyeg illetékben 38 kr.

Összesen 44,689 frt 92 kr.

Kiadás:

Visszafizetett betétek s tőkésített kamatért 62 betét után 6183 frt 95 kr, visszafizetett betétek s folyó kamatokért 52 frt 70 kr, leszámított váltókért 29,065 frt — kr, előlegekért 6,040 frt — kr, tisztí fizetésekért 194 frt 98 kr, kezelési költségekért 27 frt 22 kr, államilletékért 7 frt 50 kr, bélyegilletékért részvényjegyek után 38 kr.

Összesen 41,961 frt 41 kr.

Készpénz maradvány márt. 31. 2,728 frt 51 kr.

Egész összeg 44,689 frt 92 kr.

Tordán, 1874 márt. 31-én.

Árjegyzék.

Április hó 9-én tartott betivásárról (alsó a. mérő középár.) Tisztabúza 7 frt. 70 kr. Elegybúza 5 frt, 30 kr. Rozs 5 frt. 10 kr. Árpa 3 frt 50 kr. Zab 1 frt. 90 kr. Törökbuza 4 frt. 40 kr. Marhabus 23 kr.

— A besztérczei piac árai április hó 7-én a. ausz. mérő Tisztabúza 8 fr. — kr elegybúza 5 fr. 20 krajczár, rozs 4 forint 80 krajczár zab 2 forint — kr pityóka — frt — kr, Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsir — kr. Egy kupa borsó 20 kr. lencse. 24. kr. paszuly 20 kr. Egy mázsa kenyérliszt 13 frt Egy font marhabus 15 kr

— A gy.-felhővári piac árai ápril hó 4-én 1873 Alsó ausz. mérő. Tisztabúza 6 frt 75 kr Rozs 4 frt 57 kr. Elegybúza 5 ft 20 kr. zab 2 fr. 15 kr. Szőna 2 ft. 75 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 13 frt. 30 kr. Marhabus fontja 22 kr. Konyhaliszt 15 kr. Borsó mérője 32. Lencse 32, paszuly 20 kr.

— A Nagy-Enyed piac árai márczius 9-6 ausz. mérő Tisztabúza 6 frt 50 kr, elegybúza 5 frt 63 k. rozs 4 frt 70 kr. kukorica — ft — kr. zab 1 frt 90 kr. pityóka 3 frt — kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsir 60 kr. egy kupa borsó 16. kr. lencse. 24 kr paszuly 24 kr. Egy mázsa kenyérliszt 14 frt Egy font marhabus 20, Egy mázsa szőna 1 frt 20 kr. Egy öl tüzi fa keményt 10 frt.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciére, Du Barry Londonból. (137—209)

Du Barry Revalesciére tápgyógyszere kitűnő sikerrel alkalmazható a következő betegségekben: n.m. gyomor, ideg, mal máj, mirigy, nyákhatárya, légzés, hólyag, vese és tuberculo se bántalmaknál, gyógyit gümő és aszkort, asthmát, köhög és emőszethetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyan, gőszéget, aranyért, vízkört, láz, szédülést, vértolulást, fülzúgást, rosszulletet, hányást, még a terhességben is, diabetet, melá-kört, elsoványodást, ohemet, közséynt, sípkört. — Kivonat 76,000 bizonyítványból oly felgyógyulásokról, melyek a gyó-gyászatnak ellentállottak.

73,621. sz. bizonyítvány.

Bécs, 1. febr. 1871

Határtalan hála önirántéknyiszerte sorok írására. Négy hó óta borzasztó asthmám szenvedtem; senki sem tudott segítni rajtam, míg egy barátom tanácsára önnek Revalesciérejéhez folyamodtam, mely bajomtól gyökeresen meggyógyított.

Bárod Clarow Bódog.

65,715. sz. bizonyítvány.

Páris, 11. ápril 1866.

Uram! Kimondhatatlanul szenvedő leányom sem emő-teni, sem aludni nem tudott; az álmatlanság, gyengeség és idegesség felindulás merőben leverte. Most jól érzi magát a Revalesciére csokoldétól, mely helyreállította, ki étvágya és emőszése van, idegei csendesek, álma üdítő, egészséges szilárd, s maga vidám, a milyen már régen nem volt.

de Montlouis H.

72,418. sz. bizonyítvány.

Oberburg Bautzen mellett (Szászország). 1869. jan. 17.

Valahányszor a Teremtőhöz imádkozom azon megbecsülhetlen jótéteményekért, melyeket a természet gyógyító elemeiben számunkra biztosított: mindannyiszor megemlékezem önre. Ön több év óta nem ismertem az egészséget, emőszésem mindig meg volt zavarva, s folytonosan gyomorhajommal és az elnyálkásodás ellen kellett küzdenem. E bajoktól a Revalesciére 14 napi használata teljesen megszabadított, s így ismét hivatásomnak élhetek.

J. L. Sterner, néptanító.

Táplálóból levén a huzná, a Revalesciére öltésének a gyermekeknek 50-szor olcsóbb a gyógyszernek. 1/2 fontos hájgőszelvényben 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt. 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalesciére készírt szelvényekben 2 frt 50 kr és 4 frt 50 kr. Revalesciére csokoldé porban és táblákban 12 eszészére 1 frt 50 kr. 24 eszészére 2 frt 50 kr, 48 eszészére 4 frt 50 kr. Porban 120 eszészére 10 frt. 288 eszészére 20 frt. 576 eszészére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társai által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. valamint minden városban jó gyógyszerésznél és fűszerárúknál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utavány vagy utavány mellett.

Kolozsvárt: Binder Károlynál, Dobozozásban: Málóvits István a „Kigyóhoz“ címűt gyógyszerárúban. Dunaföldvárt: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabik Ede és ikelünál. Gyulafehérvárt: Mihály Zsigmond gyógyszerésznél. Marosvásárhelyt: Fogarasy Demeternél. Pesten Török Jánosnál. Temesvárt: Quiriny Alajos és a város gyógyszerárúban.

(84)

(9—*)

STEIN JÁNOS

erd. muzeum-egyleti könyvtárúsnál épen most jelent meg
s általa minden könyvkereskedésben

kapható:

KÖZSÉG, MEGYE, ÁLLAM.

FALUSI LEVELEK.

Irta N. N. Reves-megye bizottsági tagja.

Nagy 8-rét, 98 lap. Ára 1 frt. Postán küldve 1 frt 10 kr.

Legújabb politikai röpirat, melyet a hazai közönség figyelmébe ajánlani szerencsések vagyunk, magasan túl-szárnyalja a napi-irodalom ephemer értékű termékeit s az **európai állam-politika színvonalára emelkedve**, valódi államférfiúi tekintettel nézi át összes hazai életünk mezejét s **közvetlenül a gyakorlati teréről indulva ki**, mely belátásról tanuskodó szellemmel boncsolja a **helyzet gyöngéit**, egyszersmind a **megoldás practicus módozatait** is az olvasó elé tárva.

Szerzőt az **egyoldalú párt-szempontra** szűk látköre nem tartja fogva, hanem számot vetve a **cultur-állam** feladataival és követelményeivel, az **állami czélok** azon **harmonizációját** teremti meg, mely nélkül a **haza** nem lehet **gazdag, erős, boldog**.

Szerző egyike azon valóban **magyar** állam-férfiaknak, kik a közélet terén tett hosszas szolgálataik gyakorlati eredményeit az elmélet mezején értékesítik. Főntartja a **magyar állam főnhatóságát**, szabad tért enged azonban a **törvényhatóságok autonómiájának** is. A **magyar haza** eszméje lelkesíti, de nem támadja meg az **idegen ajku** honpolgárokat sem. Méltányolja az állam **hatalmi czélját**, de kielégíti a polgárok **gazdasági, ipari, kereskedelmi és hitel-érdekeit** is.

Szóval: figyelemben részesíti a hazai közélet minden ágazatát s összes **belpolitikánk bajainak** oly megoldását javasolja, mely hivatva lehet a **legmagasabb intéző-körök** figyelmének lebilincselésére s ez által a **haza ügyeinek jobb irányba indítására**.

A „Falusi levelek” szerzője a **legmélyebb anonyimitas homályában** kíván maradni, az olvasó azonban csakhamar meg fogja „**körméről ismerni az orosz lányt**.”

BOLDOG HAZA!

(132)

(1—3)

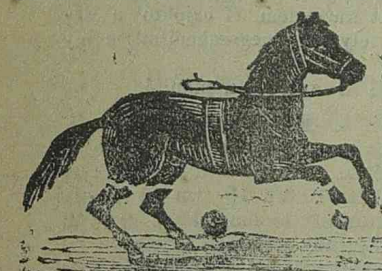
Eladó Locomobil.

Egy nyolcz lóerejű jó karban álló hordozható gőz **Locomobil**, alkalmazható malom, cséplőgép, 1/2 fa-vágáshoz; a venni szándékozók: fölvilágosítást nyerne, úgy meg is tekinthetik bel-középutca 46 számú háznál, a tulajdonosnál.

(129)

(3—3)

Kerestetik Tamási Testvérek és Társuk temetkezési intézetők számára.

szám elnéző, csak a nagyság s a tisztaság lényeges; a megvétel iránt bővebb fölvilágosítást lehet szerezni a fentírt intézet helyiségében bel-középutca 9 számú ház alatt.

(6—*)

Es gilt nur eine Probe.

um sich von den stannend bittigen Preisen der unten verzeichneten Gegenstände zu überzeugen.

Alle Waaren werden unter Garantie der besten Qualität verkauft.

Man findet eine bewährte große Auswahl von den neuesten, praktischen, feine tüchtigsten Gegenständen, wie es in Wien keine zweite gibt; es ist gesagt für Jung und Alt, so daß man für eine Zugabe ein solches kostbares Geschenk findet.

Ein Geschäftsführer erklärt: Geben Sie nach dem Namen der Waare, die Sie kaufen wollen, und Sie werden die Waare erhalten, die Sie brauchen.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.

Die Waare sind in der besten Qualität und zu den billigsten Preisen zu haben.